

PRIPOROČILO št. P1

z dne 12. junija 2009

o sodbi Gottardo, v skladu s katero je treba ugodnosti, ki jih imajo državljani države v skladu z dvostransko konvencijo o socialni varnosti s tretjo državo, dodeliti tudi delavcem, ki so državljani drugih držav članic

(Besedilo velja za EGP in za sporazum ES/Švica)

(2010/C 106/14)

UPRAVNA KOMISIJA ZA KOORDINACIJO SISTEMOV SOCIALNE VARNOSTI –

ob upoštevanju člena 72(a) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ⁽¹⁾, v skladu s katerim je Upravna komisija pristojna za obravnavo vseh vprašanj v zvezi z uporabo ali razlago, ki izhajajo iz določb Uredbe (ES) št. 883/2004 in Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ⁽²⁾,

ob upoštevanju člena 72(c) Uredbe (ES) št. 883/2004, v skladu s katerim spodbuja in razvija sodelovanje med državami članicami in njihovimi nosilci v zadevah, povezanih s socialno varnostjo,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 883/2004, sprejeta na podlagi členov 42 in 308 Pogodbe, je osnovni instrument za uveljavljanje temeljnih svoboščin, določenih v Pogodbi.
- (2) Načelo nediskriminacije na podlagi državljanstva je bistven zaščitni ukrep za prosto gibanje zaposlenih oseb, določeno v členu 39 Pogodbe. To pomeni odpravo vsake diskriminacije med delavci s stalnim prebivališčem v državah članicah in delavci migranti v zvezi z zaposlovanjem, plačilom in drugimi pogoji dela.
- (3) V zadevi Gottardo ⁽³⁾ je Sodišče na podlagi tega načela iz člena 39 Pogodbe odločalo v zvezi z osebo s stalnim prebivališčem v Skupnosti, ki je delala v Franciji, Italiji in Švici. Ta oseba ni izpolnjevala vseh pogojev za pridobitev pokojnine v Italiji in je zahtevala, da se zavarovalne dobe, dopolnjene v Švici in Italiji, seštejejo, kot določa dvostranska konvencija med Italijo in Švico v korist njunih državljanov.

⁽¹⁾ UL L 166, 30.4.2004, str. 1.⁽²⁾ UL L 284, 30.10.2009, str. 1.⁽³⁾ Sodba z dne 15. januarja 2002 v zadevi C-55/00, *Elide Gottardo v Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, Recueil 2002, str. I-413.

(4) Sodišče je v tem primeru odločilo, da če država članica sklene dvostransko mednarodno konvencijo o socialni varnosti s tretjo državo, ki določa upoštevanje zavarovalnih dob, dopoljenih v navedeni tretji državi za pridobitev pravice do dajatev za starost, mora navedena država članica v skladu s temeljnim načelom enakega obravnavanja državljanom drugih držav članic dodeliti enake ugodnosti, kot jih imajo njeni državljani na podlagi navedene konvencije, razen če lahko predloži objektivno utemeljitev za zavrnitev takšnega obravnavanja (odstavek 34).

(5) V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da njegova razlaga izraza „zakonodaja“ iz člena 1(j) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 ⁽⁴⁾ (sedanji člen 1(l) Uredbe (ES) št. 883/2004) ne more vplivati na obveznost posamezne države članice, da ravna v skladu z načelom enakega obravnavanja iz člena 39 Pogodbe.

(6) Sodišče je menilo, da oviranje ravnovesja in vzajemnosti dvostranske mednarodne konvencije, sklenjene med državo članico in tretjo državo, ne pomeni objektivne utemeljitve za zavrnitev države članice, pogodbenice navedene konvencije, da ugodnosti, ki jih imajo njeni državljani na podlagi navedene konvencije, dodeli državljanom drugih držav članic.

(7) Poleg tega Sodišče ni sprejelo ugovorov, da bi lahko morebitno povečanje finančne obremenitve in upravne težave pri povezovanju s pristojnimi organi zadevne tretje države utemeljevale, da država članica, pogodbenica dvostranske konvencije, ni izpolnila obveznosti iz Pogodbe.

(8) Pomembno je, da vse ustrezne ugotovitve temeljijo na tej sodbi, ki je bistvena za državljane Skupnosti, ki so uveljavljali svojo pravico do prostega gibanja v drugo državo članico.

⁽⁴⁾ UL L 149, 5.7.1971, str. 2.

- (9) Zato je treba pojasniti, da je treba dvostranske konvencije o socialni varnosti med državo članico in tretjo državo razlagati tako, da je treba ugodnosti, ki jih imajo državljani države članice, pogodbenice konvencije, načeloma dodeliti tudi državljanu Skupnosti, ki je v objektivnem smislu v enakem položaju.
- (10) Ne glede na enotno uporabo odločitve *Gottardo* v posameznih primerih je treba pregledati obstoječe dvostranske konvencije. V zvezi s predhodno sklenjenimi sporazumi člen 307 Pogodbe določa: „država članica ali države članice, ki jih to zadeva, ustrezno ukrepajo, da bi odpravile ugotovljeno nezdružljivost,“ pri čemer v zvezi s sporazumi, sklenjenimi po 1. januarju 1958 ali po datumu pristopa države članice k Evropski skupnosti, člen 10 Pogodbe določa, da se te države članice „[v]zdržijo [...] vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev te pogodbe“.
- (11) V zvezi z novimi dvostranskimi konvencijami o socialni varnosti, sklenjenimi med državo članico in tretjo državo, je treba upoštevati, da morajo vključevati posebno sklicevanje na načelo nediskriminacije na podlagi državljanstva v zvezi z državljani drugih držav članic, ki so uveljavljali pravico do prostega gibanja v državi članici, ki je pogodbenica zadevne konvencije.
- (12) Uporaba sodbe *Gottardo* v posameznih primerih je odvisna predvsem od sodelovanja tretjih držav, ker morajo potrditi zavarovalne dobe, ki jih je tam dopolnila zadevna oseba.
- (13) Upravna komisija bi morala to vprašanje obravnavati, ker je odločitev v zadevi *Gottardo* povezana z uporabo načela enakega obravnavanja na področju socialne varnosti.

V skladu s pogoji iz člena 71(2) Uredbe (ES) št. 883/2004 –

PRIPOROČA PRISTOJNIM SLUŽBAM IN NOSILCEM:

1. V skladu z načelom enakega obravnavanja in nediskriminacije med lastnimi državljani in državljani drugih držav članic, ki so uveljavljali pravico do prostega gibanja v skladu s členom 39 Pogodbe, se ugodnosti glede pokojnin, ki jih imajo lastni delavci (zaposlene in samozaposlene osebe) na podlagi konvencije o socialni varnosti s tretjo državo, načeloma dodelijo tudi delavcem (zaposlenim ali samozaposlenim osebam), ki so državljani drugih držav članic in so v objektivnem smislu v enakem položaju.
2. Nove dvostranske konvencije o socialni varnosti, sklenjene med državo članico in tretjo državo, morajo vključevati posebno sklicevanje na načelo nediskriminacije na podlagi državljanstva v zvezi z državljani druge države članice, ki so uveljavljali pravico do prostega gibanja v državi članici, ki je pogodbenica zadevne konvencije.
3. Države članice morajo obvestiti nosilce v državah, s katerimi so sklenile konvencije o socialni varnosti, katerih določbe se uporabljajo le za njihove državljane, o posledicah odločitve *Gottardo* in jih pozvati k sodelovanju pri uporabi odločitve Sodišča. Države članice, ki so sklenile dvostranske konvencije z istimi tretjimi državami, lahko pri pozivu k takšnemu sodelovanju nastopajo skupaj. To sodelovanje je bistveno za izpolnjevanje odločitve.
4. To priporočilo se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Uporablja se od dneva začetka veljavnosti Uredbe (ES) št. 987/2009.

Predsednica Upravne komisije
Gabriela PIKOROVÁ